

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — 8 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиция місцевна в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи зберігає ся лише на попереднє застереження. — Реклампаци неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Справа університетської сецесії.

В останнім числі ми навели постанови міністерського рескрипту, виданого в справі сецесії академиків на львівському університеті.

У вступі сего рескрипту сказано:

Пан міністер відісповідає і просьвіти прийшов з відволенем до відомости, що академічний Сенат, розслідивши основно приписи і дотеперішню практику що-до уживання руського язика в урядових відносинах зі студентами руської народности, повзяв і рішив ввести в життя ухвали, знаменуючі очевидне стремління до узгодження бажань руської народности, о скільки то в границях існуючих норм є можливе.

Як «Gazeta lwowska» доносить, се атльвівського університету представив міністерству ще 27. січня 1902. р. випрацювані окремою комісією внесення, щоби 1) згідно з мін. розп. з 1. жовтня 1850. р. індекси (легітимацийні книжочки) були друковані і виповнювані по латинськи, крім власноручного підпису слухача; 2) згідно з мін. розп. з 5. мая 1879. р. лише підручні каталоги поодиноких професорів і колекційні свідчення могли списувати ся на руській мові, а впрочім що-до всіх інших університетських друків щоби обов'язував польський язик; 3) згідно з постановою сенату з р. 1878. академічні влади відповідали на подання також по руськи.

Теперішній міністерський рескрипт, як бачимо, потвердив лише внесення сенату, які ствердили тільки те, що вже було, на львівському університеті правно існувало. Колиж би в дечім давніша практика не відповідала наведеним трем точкам (др. Фялек), то се був лише abusus, протє надужитє, яке ствердив сам сенат і міністерство потвердило.

Внесення сенату, затвержені міністерством є протє ствердженням причин академічної сецесії і вироком на шовіністичне поведєне деяких членів професорського збору, які намагали ся цілковито ігнорувати Русинів на університеті і не признавали жадних прав руській мові. Але в жаднім згляді не можемо се міністерське розпорядженє уважати яким-небудь розширенням прав руської мови на львівському університеті.

Однак тут згорі мусимо застережи ся против становища, яке заняв т. з. намісниківський орган «Gazeta narodowa». Іменно проф. др. Стан Гломбінський, який поміщав ряд статей в «Słow-i polsk-im» против napadu на uniwersytet polski, переніс ся як раз до «Gazet-y narodow-oj», щоби виписати ось яку заяву: В сей спосіб міністерство вирішило остаточно по «мисли ухвал академічного сенату справу руської мови в університеті, кладучи тїм самим заперу дальшиж жаданям та інтерпретациям, незгідним з нинішнюю організацією університету.

Так само автор сеї заяви, як і орган, в яким они заміщена, повинні були здержати ся від неї, бо они стоять надто близько тих кругів, до яких звернене безпосередно звисне міністерське розпорядженє, і могли. А в тїм розпорядженю сказано виразно: Висказанє рівночасно академічним Сенатом внесенє, що супротив студентів руської народности хоче все поводити ся з цілою справедливістю і прихильністю, ува-

жав міністер віроісп. і просьв. згідно з поглядом намісника тїм ціннішим доповненням наведених ухвал, стремлячих до усталєня хиткої до тепер практики тїм більше, що можна їх уважати запорукою дальшого прихильного поладження академічними властями львівського університету евентуальних язиково-національних справ.

Тут признано виразно те, що тепер проф. Гломбінський в Gazet-i narodow-iй хоче ослабити, підсуваючи таке значінє сему «дальшому прихильному поладженню евентуальних язиково-національних справ», що академічні влади будуть з ласки робити полєкші для тих академиків-Русинів, які зовсім не розуміють польської мови. Не знаємо, чи се буде також інтерпретация сенату і намісника їхньої заяви супротив міністерства, але, що так є не розумів сам міністер, се виходить ясно з кінцевого уступу єго рескрипту, де висказує надію, «що академічні влади, бажачи завести наново і скріпити правильні відносини на львівському університеті, не заважають ся в данім случаю розширити обсяг уживання руської мови побіч урядової мови польської поза границі, зачеркнені наведеними ухвалами.

Згідно з висказаним переконанням п. міністра просьвіти і віроісповідань, яке вже проявило ся в єго промові в парламенті, де виразно назвав львівський університет утравквістичним, як і згідно з правами руської мови на львівському університеті на підставі давніших цісарських розпоряджень, що не могли бути змінєні пізнішими міністерськими рескриптами, наша молодіж має право і буде на легальній дорозі домагати ся дальшого розширення прав рідної мови.

Щож до самої сецесії академиків, то ми уважаємо, не стісняючи зовсім молодіж в єї постановах, що дальше єї трєванє стає безцільним. Сецесия, як демонстрация в справі руського університету, сповнила вже свою задачу і довша абстиненция була би лише отяганєм ся від дальшої позитивної праці задля осягненя ціли. Однак тут насувають ся трудності більше технічної натури, що міністерський рескрипт виявив ся так пізно і часть молодіжї вже записана на університетах у Кракові, Відні і Празі, що як-раз підчас великодних ферій студенти порозїздили ся у великій часті і неможливо було би в короткім часі порозуміти ся з загалом та ухвалити якесь рішенє обов'язуюче загал.

Також і з того згляду перерванє сецесії на літний піврік було-б некорисним, що богато з молодіжї порозпочинали свої праці, користуючись матеріялами бібліотек, або підготували ся вже до іспитів на чужих університетах і не раді-б вертати на сей рік до Львова, колиб сецесия покінчила ся вже тепер і они не могли дальше користувати ся підмогою з дотичних фондів.

З другої-ж сторони, коли молодіж поносила жертви в ім'я ідеї і в надії на успіх своєї демонстрації, і в сїм переконанню проявила залізну карність і солідарність, то несправедливо було-б вимагати від

неї, щоби жертвувала свої інтереси ще довше, коли вже нема жадної надії на дальшу успішність сецесії, а єї ціль дасть скорше осягнути ся через поворот на львівський університет.

Однак сї суперечні інтереси, трудності і згляди дадуть погодити ся. Треба тільки справу поставити принципіально, даючи у кождім подрібнім случаю право свободної диспозиції інтересованим. Провід організації молодіжї міг би орєчи покінченє сецесії, але при тїм оставити всякому праву свободного вибору на літний курс, чи хоче повернути, чи ще лишити ся на чужім університеті, з тим запевненєм, що до кінця року всякий має право до побираної субвенції з дотичного фонду.

Тим способом не покривдило-б ся тих, що бажать остати ще на чужім університеті, а примусово мусіли-б єго покидати і не спинювано би безцільно тих, що в їх користи і догоді є побут у Львові і фреквенция на тутешнім університеті.

Всепольські тенденції.

Зі Львова доносять відєньській «Die Information»:

Недавно тому в тутешній журвалістичній збула ся зміна посіданя, на яку поза краєм не звернено більшої уваги. Кращє сказати, була се зміна в реформі редакції найбільше почитного дневника «Słowo polskie», яке після п'ятилітнього існуваня осягнуло, як на наші відносини, величезний наклад 12.000 екземплярів. Згадана часопись була власністю звісної зі щадничої афери групи підприємців Щєпановський і Вольський і творила орган лівого крила галицької, так названої «сконцентрованої демокрації», під проводом давніших послів до державної ради Рутівського і Романовича.

Теперже-ж виарєндувано дневник спілці під проводом одного пана Васілевського, якого уважають одним з найдіяльнійших членів «всепольської демокрації», стоваришеня людей, яких програма в своїм змісті має зміряти до того, щоби розбудити національну борбу «на три фронти». Майже ціла давніша редакція «Słow-a polsk-ogo» злучила ся до видаваня «Now-o-go Słow-a polsk-ogo», в яким заступає дальше свою давню радикально-національну програму, однак в єї первісній чистоті, с. є. на основах найінтензивнішої органічної праці в ціли внутрішнього розвою польської народности. Вся праця краю майже з дуже малими виїмками стоїть по стороні «Now-o-go Słow-a polsk-ogo», бо в тих, під добу ще маскованих, підпольних тенденциях нової редакції «Słow-a polsk-ogo» она додає велику небезпечність для польської справи.

Революційну науку «Wszepolsk-oj demokracji», якої езекутивним органом уважають «Lig-y narodow-y» в Раперсвілі, можна добавувати в сій засаді, що національнє почутє треба прочувувати, не даючи єму успокоєня, бо се довело би в противнім разі до індеферентизму і забавленя національної ідеї. Тому кожду генерацию належить потрясати наново сильними політичними рухами, а се дасть ся викликати

найлекше і найліше за помочию вже з природи ентузіастичної молодіж. А що від послідного повстання з р. 1863. вже перейшло більше чим одна генерація, то найвищий час, оглядати ся завчасу, щоби запобігти грозачому застоєви національних почувань під небезпечним впливом матеріальних інтересів.

У вжеєніських подіях, як в колишній агітації межі російсько-польскою гімназіальною молодіжню, яких відгомоном лише були львівські уличні демонстрації, хотять деякі бачити нещасну руку «Lig-i narodow-oj» — і загальним є осуд такого безглузого і безсумнісного підюджування, що безкритичних дітей і молодих людей вганяє у загубу задля якоїсь зовсім безосновної фантазмагорії, якої вислідом мусить стати все інше, лиш не пособлене народній справі. Консервативна, як не менше уміркована, ліберальна, польська праса не вгаває щоденно підносити кличі остороги і аларму, щоби так часто заведений і так тяжко досвідчений народ не впавав жертвою обжевільної спокуси. Мечери, особливо ті зміж них, що сидять в редакції «Słow-a polsk-ogo», трохи віддай стратили відваги задля однодушності опозиції, з якою стрінули ся. Бодай протестують они рішучо против підсування їм революційних намірів та називають его конкуренційним маневром панів з «Now-ogo Słow-a polsk-ogo». Так само старають ся поки-що осторожним поведенням успокоїти налякану публічну опінію — однак, як здає ся, їм не повело ся приспати розбудженої недовірливості.

Руські Соколи.

Знова на однім полі розвою руської суспільності можемо занотувати відродний поступ. Товариство гімнастичне «Сокол» у Львові виступом своїм дня 6. цвітня дало доказ своєї житненості. Станувши від двох літ на чисто-національній ґрунті, се Товариство взяло ся енергічно за плеканє здоров'я і сили своїх членів.

Вправи гімнастичні, до яких стануло кільканадцять молодих «Соколів» на музикально-вокальній вечері, устроєнім оної в гімнастичній салі львівського «Sokol-a», пересвідчили кожного, що управа товариства находит ся в добрих руках та що руські Соколи як на полі зручно-

сти, так і борбництва можуть сьміло пійти в заводи з другими сокольськими товариствами. В продукції «на поручках» показали руські Соколи не лише знамениту силу фізичну, але і елегантність. В «пірамідах на коні» явили ся майже акробатами. Рівнож і вправи в борбництві випали знаменито. Тож не дивниця, що публіка руська, заповнивши салю майже битком, не щадила добре заслужених оплесків молодим Соколам. Щастя Боже до дальших успіхів і розросту товариства, котрим руська суспільність повинна ширійше заняти ся, ніж доси бувало!

Звернув на сей недостаток увагу проф. Конач в своїй адренній річі при відкритті вечера. Лише в здоровім тілі може розвинутись здорова думка. Лише сьміле тіло стане до борби з житейським трудом і поборе всякі супротивності, здоровий організм захоронить молоду генерацію від пошести зневіри і розстрою нервового і декадентизму, що цінкими раменами огортає нині на наших очах багато молодого цвітю.

Соколи наші сподушили зручно на своїм вечері *utile cum dulci*, переплінувши свої гімнастичні вправи музикою і співом. Публіка почула забуту симфонію Вербницького, одинокого доси плекателя інструментальної музики, заснованої на народних мотивах. Почула їм руських Соколів Ярославенка (Віншовського, управителя хору Соколів) почула в знаменитій інтерпретації артистки львівської опери, п-ні Лопатинської, кілька пісень Лисенкових, одну Вахнянина і кілька надпрограмових. Продукції вокальні одушевили нашу публіку. Артистку нагороджено китацею рож і рісними оплесками, а присутного композитора п. Вахнянина примушено до подяки з естради за гучні виконувани. Для Соколів не пожалів свого труду і о. Купчинський, наспівши нарочно до Львова, щоби знаменитою своєю грою на цитрі збудити більше симпатії у руської публіки для молодого товариства. На сьм концерті мали ми нагоду почути також талановитого нашого скрипкарка, п-на Панькова. Молодий адент штуки відіграв ноктурну Шопена (оп. 9. № 2) і елегію Ернста (оп. 10) з хоробшим тоном і вдалою деклямацією. При дальшій праці і витривалості п. Паньків зможе вже небавом вступити в ряди артистів вищої міри. Нині вже «говорить» его скрипка, а в сьм «говореню» лежить перший залог до артизму.

Гості розійшли ся вповні вдоволені з ве-

чера і з бажанєм, щоби «руські Соколи» як найскорше скликали їх на дальші подібні виступи. П-ну А. Будзиновському, яко голові товариства, складаємо на сьм місці прилюдну подяку за розвій товариства. Овоці своєї енергічної праці він мав нагоду збирати вчера, коли в перерві виступив на естраду п. В. Шухевичів імени чеських Соколів вручив ему дарунок, як голові «Сокола», трубку з чеського срібла. Нехайжеж слова п. Будзиновського, що ся трубка буде завжди будити Соколів до праці і борби, стануть їм дальше заповітом, а відчитані письма і телеграми від кількох чеських міст нехай переконають їх, що лише своєю сьвідомістю і силою ми згідні стати з честію серед великої родини славянських народів.

Пора відновити передплату!

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Матрони; рим.-кат. Марії. — В четвер: гр.-кат. Іларіона, Стефана; рим.-кат. Езекиїла.

— Русько-кат. духовна семінарія у Львові — як дізнаємо ся — має бути на днях отворена.

— Зворот чесного. На основі дозволу міністерства просвіти з дня 24. марця 1902. ч. 8241, ректорат львівського університету дозволив університетській квестурі звернути чесне тим студентам-Русинам, які заплатили чесне за зимовий піврік 1901/2, а описля перенесли ся на инший австрійський університет і там другий раз заплатили чесне. Виплата чесного посядіє тоді, коли інтересований викаже ся, що заплатив чесне на иншій університеті і о скільки се чесне на основі обов'язуючих принципів мало би вплинути до державного скарбу. О зворот чесного треба внести поданє, остемпльоване на 1 К і засмотрене в відповідні документи, на руки деканатів найдальше до кінця літнього академічного піврока (1901/2).

— Загальні збори українсько-русської Видавничої Спільки будуть дня 21. цвітня о 5. год. вечером в канцелярії Наук. Тов. ім. Шевченка. Порядок зборів такий: 1) Секретарське справозданє. 2) Касове справозданє. 3) Внесенє контролюючої комісії. 4) Внесенє дирекції на розділ чистого зиску. 5) Доповнючі вибори. 6) Внесення і інтерпеляції. Завважаємо притім, що члени можуть переглядати маєтковий білянс що дня між 11—1. год. рано в канцелярії Наук. Тов. ім. Шевченка.

6)

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

ДИВА К.

IV.

На другий день Дакевич устав раніше, чим звичайно. Вправді міг виспяти ся до не-схочу, бо вперве від непам'ятного часу не потрібував їти до бюра. Але власне тому, що міг спати, сон його більше не брав ся.

Вирочім біль голови докучав страшенно.

Він знає жерело сього болю, що запоморочує мозок та обезсиляє ціле тіло. Знає добре, чому в грудех сверлить та давить, а череву запало ся глибоко.

Вчера з'їв за 5 крейцарів хліба, нині й того не буде...

Дакевич перекинув свій куферок горі дном, але не найшов кусинка сухого хліба. Відтак став трясти всі кишені і набірав жменю окрушин. Всилав їх до рота немов солодкий приємний і захрупував голосно. Байдуже про пісок та дрібні частинці олівця, що скреготали між зубами.

Шукав дальше таких окрушин і нагло крикнув з перестрахи.

Під клунком лавів, що служили за подушку, лежала мошонка. Дійсно, се не обман очий, оксамітна, синя мошонка, а в ній чотири корони.

Що за чудо? З роду-віку не мав ще такої збитковної річі. Гроші носив завжди в самій кишені, а чотири корони, вже забув, коли бачив.

Пригадав собі повістки, які читав хлопцям. Там чеснота дуже часто находила в сей спосіб нагороду. І сьвятий Миколай любив такі штучки.

Дакевич соромив ся самого себе.

Але на бік з байками. Гроші мусів хтось загубити. Невже-ж Сьвітлик? То звідки взяли ся під головою? Очевидно, підложив... Великодушний Сьвітлик! Хотів його взяти на вечеру, а коли се не повело ся, дав йому милостиню.

Фе, яке пониженє...

Ті гроші він мусить йому віддати і то сей час. Ані хвилину не хоче заживати чужої ласки. Він, Дакевич, що не терпів зависимості, моральної ні матеріальної, мав би прийняти запомогу? Як прошак, як дармоїд, що лінуєть ся праці і манить від глупих людей, що удасть ся...

Ні, так низько він ще не упав. Голод дасть ся перенести, але ганьба ніколи.

Біг улицею і серед маси людей глядів Сьвітлика. Слідив цілком несьвідомо, мимоволі, не застановляючись над безуспішністю такої праці. Забув навіть про голод, навпаки чув ся доволі ситим та енергічним.

Справді, він вчера був умово неосудний. Тільки дурниця стріляти за один день! А вже той самоубійчий намір, се чистий скандал. Щоби він, ходячий критицизм, міг до тої степені забути ся, людям на посьміховиско! Сьвітлик вже десь по раз сотий переповідає сю пригоду та глузує з нього до несхочу. Має право... Він висиний від нього духом, він його добродій.

Дакевич глядів за Сьвітликом поміж прохожими, обзираю ся по улиці, слідив. Бажав запротестувати рішучо, голосно. Сьвітлика о ніщо не просив, його добродійства не хоче. Мошонку йому віддасть при сьвідках і загадає, щоб відкликав все то, що про нього доси нарозповідав.

Кільканадцять улиць перебіг горячково геть і назад, але товариша не найшов. Остаточо зважив ся піти до академічного товариства. Там Сьвітлик о тій порі мусить бути.

В товаристві застав спорий гурт молодих

людей, та проте в комнаті було тихо. Усі були заняті читанєм часописий. На привитавє Дакевича ніхто не відповів ні словом, лише кілька голов відвернуло ся боком ід ньому і знов сховало ся у великих листах паперу.

Стояв хвилюк при дверех, надумуючись, чи не вернути-б ся. Але перішучість скоро проминула.

Усів на софі.

Вже майже пів року не заглядав до сього товариства, де колись бував трохи не щоденним гостем. Та проте все лишило ся по давньому. Ті самі купи часописий, той сам нелад на бюрках, ті самі оповіщення та відозви на стінах. Замітив, що в списі членів його імя було ви-черкнене.

Скривив ся до усміху і хитнув головою.

Сумовите почутє опушення та самотности збудило ся в ньому на вид сих добре відживлених, викоханих лиць. Усі ті чепурні, тепло й порядно одіті паничі се не товариші його, а суперники. Могучі суперники, бо належать до сьвіта, бавлять ся по театрах, фестинах, балах, займають колись визначні становища в суспільності і будуть тон издавати. А він? Він про розвивки знає лиш з книжок, товариського вихованя не мав, а про будучність лучше не згадувати. Вони молоді, горячі, дотешні, а він — також молодий, але спрацьований та вічною гризою прибитий. Вічною, бо чи зазнав він коли правдивого вдоволення, чи пережив хоч один день щастя? Ніколи! Чи його минушість дає запоруку щасливої будучности. Ніякої! Адже його минушість се ряд заведених надій, нерозвинний ланцюх ілюзій. Надіяти ся тепер щастя, значило би продовжати сьвідомо ті ілюзії, дурити себе самого. Ні, годі! Треба бути рішучим і зробити якийсь кінець...

Звісив голову і дивив ся неподвижно на долівку.

— **3і Стрия.** Аматорське представлення драматичного кружка в «Народнім Дімі» відбуде ся в понеділок 14. цвітня (а не 7-ого, як було перше постановлено). Представлення буде комедія Фредри «Діми і гузари» в перекладі Ів. Вахнянина. Карти вступу можна замовляти в «Народній Торговлі».

— **Добра рада.** З нагоди побуту Руського народного театру в Станиславові тамошня часопись «Nowiny» подає такий проєкт: «Коли сей театр субвенціонований крієвим соймом, годило би ся, аби і повітові виділи посьвятили який невеличкий фонд для уможливлення народним учителям і літнім громадским писарям бути на однім або на більше представленнях. Театр під дирекцією п. Губчака не деморалізує, але підносить і ушляхотнює видців добрими штуками і артистичною грою. Годить ся, аби наші автономічні власти працювали в сїм напрямі».

— **З львівського університету.** Академічний сенат ухвалив предложити міністерству просвіти номінацію д-ра Ст. Шаховського, на дійсного професора римського права. — Польські часописи доносять, що П. катедру польської літератури обійме проф. Петро Хмельовський. — Міністер просвіти затвердив ухвалу збору професорів, якою допускає ся д-ра Павла Кучеру на приватного доцента патологічної анатомії на лікарським видді.

— **Рік в'язниці.** Кс. Мардиросевич, б. директор вірменського банку «Ріі Montis» у Львові, засуджений за дефавдації на два літа в'язниці, відсидів вже половину кари. Другий рік в'язниці йому подарують, бо пороблено вже старання в сирани даровання йому решти кари в дорожній цесарської ласки.

— **Фонетика чи етимологія,** або лєкерник в клопоті. З Богородчан доносять станиславським «Nowin-ам», що тамошня повітова рада і старостство замовили у лєкерника кілька придорожних таблиць польсько-руських і дали на них задаток. Жид-лєкерник намалював 3 таблиці і приніс їх на показ до повітової ради. На нещасте о. віцемаршалок замінив на таблицях фонетику і приказав лєкерникові пододати етимологічні фотки. Лєкерник забрав таблиці доми, але з клопоту занедужав. Аж по довшім часі, коли вивдоровів, приніс одну йоровану таблицю старості на показ. Староста оглянув і приказав перемалювати таблицю на фонетику. Від того часу пропав слух за таблицями; жид мабуть з журби переїс ся на лоно Авраама, а задаток на таблиці обернено на его похорон.

— **Нафтова горячка.** З Надвірнянщини доносять, що в горах між Делатином а Яблоницею вештає ся повно жидівських спілок і виарендовує ґрунти, на яких мають шукати нафти і земного воску. На сій спекуляції виходять найгірше ґуцули, бо не знаючи вартости землі, викупають її жидам за безцін.

— **Провінційнальчий гакатист.** «Gazeta kołomyjska» в кількох послідних числах торочить такі безличні теревені на Русинів, що читаючи їх, здає ся, немов би читало ся Dziennik polski. Між иньшими находимо там отсі вицвіти гакатизму: Домагання Русинів, аби на їх власній землі закладали руські школи, «G. K.» порівнює з русифікаційною системою в королівстві польським, де всі школи є російські. До таких висновків може дійти хіба засліплений польський шовініст. Між дальшими брехнями читаємо, немов би в руських гімназіях умисловий стан учеників був низший чим в польських, бо, як з цинізмом додає «G. k.» «пшеце і Русині хіба пшизнаюм, же вичей можна сен викистатіць в языку Кохановського і Міцкевича, ніж в мове Шевченкі». На иньшій місці пише, що «варварством було би засуджувати польську молодіж на образоване в невиробленій (себто руській — Ред.) мові; в якій нема властиво ані літератури ані науки». — Прямо обиджаючим для нас було би спорити з такою крайньо шовіністичною слайнтою чи глузотою автора статі «Gazet-y kołomyjsk oї», яка поросла в піре і вигодувала ся в руським місті і в значній мірі руським хлібом.

— **З Сокаля пишуть нам:** Нема славнішого опікуна старости як сокальський п. Коростеньський. Сохрани Господи заговорити до него по руськи, бо на се кинє ся з криком «zabieraj się rap do djabła». А як прийде ся давати Тарасові вечерниці, тоді грозить небезпека життя і здоровля, як се мало місце недавно в Поториці, помімо того, що читальня містить ся там в мурованій хаті, де о заваленю ся не мож й думати, однак се не перешкаджає, щоби лиш заборонити. Анеможно до висших властей (з успіхом можна се зробити хіба прямим доходженням народних прав Ред.), щоби вглянули в сю справу та щоби в старостві не йгноровано всього, що руське. А ви, пане старосто, пригадайте собі, щосьте мали раз сказати, що Ви Русин, а тепер Вас колять Шевченкові вечерниці. Не побоюйтесь, щоби хата мурована не завалила ся, як Русини засьпівають в ній «Не поря москалеви, ляхови служить».

— **Кредит в антиках.** Адміні-траційний трибунал орік, що ані публичні інституції, ані товариства, ані приватні особи не мають права домагати ся кредиту в антиках, з виїмком тоді, як зложать відповідну кавцію.

— **Нагорода за залицянки.** В одній з найперших каварень в Будапешті сидів при столі старший вже панок з молоденькою, дуже гарною дамою, своєю жінкою. Трохи подальше, напроти них сиділо знов кількох елегантних панчиків з позакривлюваними носами, по котрих зараз пізнали Ізраїлів рід. Один з тих панчиків — він, від коли перекинув ся на Мадяра, назвав ся Конфі, але передтим звав ся таки просто Кон — зачав щось розповідати своїм товаришам

так, що они аж сьміяли ся, а притім заєдно зиркали на молоду даму. Коли по якімсь часі чоловік той дами вийшов на хвилюк, Конфі був на стілько зухвалий, що післяв хороший дамі поцілунок рукою. Она засоромлена спустила очи в долину. Коли опісля вернув її чоловік, она щось шепнула до него, а тоді той пан, чоловік великої сили, встав спокійно і підійшов до згаданого панича та сказав до него так само спокійно: — «Я урядник з міністерства Н. Н.» — «А я називаю ся Конфі» — відповів банкович. Але старший панок сказав ему на то: «Я Вам лиш ддятого сказав, як називаю ся, щоби Ви знали, з ким маєте діло. Ваше ім'я нічого мене не обходить, лиш Ваща зухвалість» — і в тій хвили вдарив банковича шість разів в лице. В каварни зробило ся велике замішанє і всі гадали, що прийде до великої бійки, але сьмілий передтим до самої жінчини банкович стратив тепер відвагу і лиш взяв капелюх та вийшов з каварні, якби ему нічого не стало ся.

— **Атлет чи електротехнік?** Славний силач Питляєвський вертає до свого давного фаху, електротехніки, і поселить ся з родиною в Лугавську коло Катеринослава, де одержав в металургічній фабриці посаду електротехніка.

— **Найбільша перла.** Прекрасну і незвичайної величини перлу найшли два робітники близько Ленсинґ в Америці при сортованю скаралупі з остриг. Перла важить 60 ґрамів і є найбільшою з усіх найдених там доси перел. Щасливим робітникам дають вже за неї 2000 доларів, але они жадають більше.

— **Дрібні вісті.** У Львові застрілив ся учитель Красуцький з Любачева. — Директор почт і телеграфів у Львові, п. Сеферович, виїхав в урядовій справі до Відня.

— **Для М. М.,** убогої жінчини, прислав из наші руки Впр. о. Микола Герасимович парох в Білявцях з К. — разом доси 33 К, з чого 30 К передали ми вже п-і М. М.

— **Переписка Редакції і Адміністрації.** Впр. Анд. Вер. в Кам. стр. Нічого не належить ся. Прислана і К остає до Вашої дальшої диспозиції. Висилаємо.

Посмертна + оповістка.

Олекса Венгринович, урядник крайового виділу і член руських товариств, упокоїв ся по тяжкій недужі дня 4. с. м. в 39. році життя. В. с. п.

— **Михайло Кмицикевич,** парох в Гологорах, унівеского деканата, львівської архієпархії, упокоїв ся дня 1. с. м. в 41. році життя, а в 11. році сьвященства. В. с. п.

Ах, ті його черевики! До недавна бракувало їм лиш обцасів і по половині підонши. Тепер вже й зверха понукали... На обох носих відстає шкіра фатально. Цілком як два рибячі піски, що усердно клапають за водою.

В тих черевиках дальше ходити годі.

Та й штанята зійшли на пси. Стряпки звисають в дивачних зпказах немов якісь новомодні коронки.

Се впрочім його мало іритує

Сидячи вигідно на софі, хотів обсервувати дальші часті свого одія, коли отворились двері і до комнати ввипалась ціла юрба членів. Між ними був Сьвітлик.

Мабуть не зауважав Дакевича, бо перейшов біля нього рівнодушно і почав перекидати листками кореспонденційної книги. А може й зауважав, лиш гордить ним, не хоче подати йому руки. Очевидно, що так. Він має право ждати, аж Дакевич сам підійде до нього та із смирним лицем подякує за позичку, а властиво запомогу.

Деякі члени зглядають ся на нього цікаво. Сьвітлик їм всьо сказав, а певно й додав багато. Надіють ся тепер забавної сцени.

Дакевича се положенє почало дразнати.

Жалував, що зайшов до сього товариства, де замість щирости, сердечности, жде його лиш наруга. На Сьвітлика міг заждати при брамі і там звернути йому мошонку.

Нестерпне, болуче положенє...

Знов отворились двері з лоскотом.

— Здорові були, цілую руці!

Вийшов товариш Боровик. Високий, оградний хлоп, з вилицією трохи чуприною. Говорив голосно і поводив ся сьміло, трохи не зухвало.

— Що нового чувати, га? — крикнув і став бушувати на столі поміж газетами. — Хто має «Діло», га? Борзо давайте, бо мені ніколи!

Був старим академіком, волочив ся кілька

літ по провінції і виробив ся на вічах та зборах на незлого бесідника. В товаристві уходив за повагу і був одним з провідирів. Звісний був також з того, що чужої гадки не зносив і звідси приходило між ним а прочими верховодами не раз до голосного непорозуміння. Кидав ся тоді, верещав, а в недостаті аргументів послугував ся лайкою та пастуками, якими був замахисто у стил. Прозивали його «Робеспієром».

В товаристві загуділо як в улюю. Одні балакали про вчорашній бал «Сокола», другі диспутували півголосом про біжучі справи, иньші сьпівали при шахах. Синій дим тютюну ставав чимраз густіший.

Дакевич підійшов до Сьвітлика, що стояв сам один осторонь. Сьвітлик немов здивував ся сею, буцім то наглию появою, а відтак усьміхнувся добродушно. Тим збив Дакевича відразу з пантелику, бо сей хотів приступити до річи цілком заціпно. Не зняв на разі від чого і як почати. Був би волів, щоби Сьвітлик відносив ся до нього далі з легковаженем, тоді почуте обиди додало-б йому потрібної сили до атак.

В тій хвили серед гуртка під вікном роздались різкі оклики.

— Се безличність! Се переходить всякі граніці!

— Нечуване!

Всі стовпились під вікном та прожогом виривали собі з рук «Буковину». Боровик розіпхав товаришів на обі сторони і ставши паном ситуації, відчитав в голос сензаційний уступ про з'їзд українських нотаблів. Які саме в Чернівцях нараджували ся над політичним положенєм українського народу в Галичині та Буковині:

«В дальнім ході дискусії забрав слово посол Тарабанович і скритикував остро сю частину молодіжи, що замість пильнувати книжок та викладів, бавить ся у всенародних пророків, видає шумні прокламації, мішаєть ся у не свої

діла, рветь ся у проводирі народа, щоби спаливши передвчасно житєві крила, збільшити ряди людей для народної справи індиферентних»...

Кілька хвиль стояв Боровик в німому остовпіню. Нараз, немов ражений електричною струєю, зімняв часопись в жмени і кинув на землю.

Настала понура, грізна тишина, яка лучаєть ся лиш тоді, коли природа по осліпляючій блискавиці дожидає удару грому.

Ніхто не сьмів ворухнути ся з місця.

— Товариші! — крикнув нагло Боровик. — Тяжке се лихо для цілого народа, коли його виродний син, визувшись до нага з усієї чести, призабувши на всі звязи, що лучать його з тою молодіжю, ставшись зрадником її найсвятіших інтересів, перед лицем цілого сьвіта каляє своє родинне гніздо...

— Смерть зрадникови! — гукнув хтось по заду.

— Не переривати!

Боровик прийняв маєстатичну позу і говорив дальше піднесеним голосом:

— Ми молодіж, ті нерви великаньського народного організму...

— Славнооо, славнооо!...

— До чортової матери, хто там пиєкує?

Ми, молодіж, відчуваємо найбільше сю кривду, заподіяну нам згаданим послом. Булибсьмо собаками, що не варті сухої гиляки, коли би не запротестували против такої безпримірної наруги. Нехай наш голос загремить по всіх кутах України, нехай довідаєть ся сьвіт, яких лукавих синів викормив собі нещасний нарід. Нехай їх напаятне та засудить на вічну погорду! Товариші! Нерви мої дрожать, кров кипить, наруге — дальше говорити не можу...

— Славнооо!...

(Дальше буде).

Телеграми.

Відень, 6. цвітня. В суботу пополудни відбула ся довша нарада міністрів, по якій цісар прийняв президента міністрів д-ра Кербера на окремії авдйенції.

Арад, 6. цвітня. Греко-оріент. румунський єпископ Йосиф Гольдіс помер вині рано.

Льондон, 6. цвітня. Бюро Райтера доносить з Преторії: В борбі, яку ген. Делірей звів з Англичанами коло Дріскуль, 137 Бурів було раниених і убитих. По англійській стороні погинуло 3 офіцерів і 24 вояків, а 16 офіцерів і 131 простих вояків віднесли рани.

Льондон, 6. цвітня. Після оповідань офіцерів, що прибули ту з полудневої Африки, внесено 31 жалоб на австральських офіцерів, в тім числі 7 жалоб за мордоване жінок і дітей.

Прага, 7. цвітня. В тутешніх кругах польських уважають, що чеський сойм буде скликаний на 22. мая с. р.

Париж, 7. цвітня. На французского прези-

дента Любета наміряв якийсь мущина виконати замах. Коли Любета вертав з Монлімар до Парижа, на двірці прискочив до него незнакомий мущина і крикнув: «Жадаю справедливости». Напасника сейчас уязнено, а при нїм найдено набитий револьвер.

Река, 7. цвітня. Під колесами поїзду, що виїхав зі стації Ст. Петер, вибухнули два динамітові патрони. На щастє, поїздові не пошкодив сей замах, бо по короткій перерві міг дальше вирушити в дорогу. За справцями замаху слїдить поліція.

Білгород, 7. цвітня. Король прийняв димісію міністра скарбу д-ра Михайла Поповича, а єго місце заступив міністер торгівлі Мільован Мільованович.

Відень, 8. цвітня. Вчора пополудни відбула ся нарада провідників німецьких клубів. Після оголошеного комунікату, присутні на нарадах послали здали справу, яке вражінє між виборцями викликало голосованє в справі цилейської гімназії. В дискусії зазначено, що теперішня ситуація є поважна.

Відень, 8. цвітня. Wiener Ztg. оголошує розпорядженє цілого міністерства з дня 6. с. м., на основі якого зноситься ся винятковий стан в Триєсті і охресности.

Будапешт, 8. цвітня. З Софії доносять, що болгарське правительство зарядило концентрацію війск на границі Македонії.

Рим, 8. цвітня. Fantula доносить, що в літї с. р., імовірно в Карльсбаді, зберуть ся три міністри: Прінетті, Занарделі і гр. Голуховський в справі віднови тридержавного союзу.

Рим, 8. цвітня. Контрадмірал Ріппер і інші офіцери австро-угорської маринарки відїздять нині до Неаполя; з ними поїде також авст.-угор. амбасадор Пасетті.

Льондон, 8. цвітня. Кітшенер доносить з Преторії: Від 1. с. м. 17 Бурів погинуло, 6 понесло рани, 107 попало в полон, а 31 Бурів піддало ся.

Бурского команданта Круцінгера увільнено.

Х. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

відбудуть ся в четвер дня 8. н. ст. мая 1902 о годині 10. перед полуднем в канцелярії Товариства, ринок 10 (дім «Просвіти»).

Порядок денний:

- Відчитанє протоколу загальних Зборів з 9. мая 1901.
- Справозданє Дирекції і Ради надзираючої за IX рік адміністративний 1901.
- Справозданє Комісії ревизійної.
- Внесенє Ради надзираючої:
 - в справі розділу надвижки доходу 100.776 кор.
 - в справі винагороди 2 вибраних членів Дирекції, їх заступників і 3 членів Комісії ревизійної.
 - в справі зміни §§. 6. і 7. статуту фонду емеритального.
- Вибір: а) 6 членів Ради надзираючої на місце уступаючих по мисли §. 92. стат.: д-ра Михайла Короля, о. Мирона Подолінського, о. Льва Туркевича, Володимира Шухевича, Йосифа Онискевича і о. Івана Негребецкого. б) 5 заступників членів Ради надзираючої на 1 рік. в) 3 членів Комісії ревизійної і 1 заступника на 1 рік.
- Інтерпеляції членів.

О годині 8. рано перед Зборами відбуде ся Богослуженє в церкві Успенія Пресв. Богородиці.

Львів дня 4. цвітня 1902.

Президент Ради надзираючої:
Григорій Кузьма.

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна.
Нова величава і сензаційна програма!

від 1. до 15. цвітня 1902.

При співучасті військової музики 15. п. п.

- 1) 5 **Augora**, чудовні діти на роверах.
- 2) Штучний чоловік **Gillo**, містичний автомат, який списує гадки видня і малює портрети.
- 3) Професор **Gauthier** з Парижа стинає голову жінчині.
- 4) 5 **сестер Wanton**, англійські акробатичні тансерки.
- 5) **Trio Resna**, шпортова сцена.
- 6) **The Adolfs**, гра дітей в огороді.
- 7) **Paul i John Pierrot** в подорожі.
- 8) **Brothers Bachus**, «експентричні муруни».
- 9) **Les Henry**, valse merveilleuse.
- 10) **Коптюшок** в американськїм біоскопі.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці **High-Life** представленє. Більш вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

МУРОВАНІЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом
в **БЕРЕЖАНАХ** (ч. 4. побіч ставу)
продам сейчас за **4.000 зр.**

Зголошеня приймає Редакція «Руслана».

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

За певну і добру льокацію
поручаємо

14 1/2% листи гіпотечні

4% листи гіпотечні коронови

5% листи гіпотечні преміювані

4% листи товариства кредитового земського

4 1/2% листи Банку краєвого

5% облігації Банку краєвого

4% позичку краєву

4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо
по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

Поїзд		до Львова		Після		з Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить	о годині			відходить	о годині		
1-35	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		1-55	6:25	до Станіславова, Підвисокого, Потутор	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галиць, Гусятина)		2-08	6:30	до Підволочиска (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. як.			6:43	до Львова	
	7:45	з Янова			6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8-30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
	8:00	на дв. головний		2-55	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиска, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна			9:42	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора			10:20	до Чернівців	
	11:55	зі Станіславова (Кересмезе, Потутор)		2-40	10:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	12:55	з Янова			1:25	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята	
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 31. вер.	
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 31. вер.	
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия			3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
2-20	4:11	з Підволочиска (Київ) Бродів на дв. Підз.			3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2-35	5:35	на дв. голов.			3:30	до Гішова, Хирова, Любачова	
	5:50	з Кракова					
1-45	5:40	з Чернівців, Іцкан					
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова					
Між							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		12-45	6:10	до Станіславова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.			6:20	з Лавочного (Відня, Берліна, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
8-40	9:50	з Кракова (Відня, Берліна), Яска, Розвадова			7:10	до Тернополя. Бродів дворець головний	
2-31	9:40	з Чернівців, Букарешту			7:32	дворець Підзамче	
12-15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	10:20	з Підволочиска (Київ), Бродів на дв. Підз.			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	10:02	на дв. голов.			9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
	3:12	з Підволочиска Копичинець на дв. Підзамче		2-51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	3:35	на дворець головний			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
					11:10	до Підволочиска, Бродів дв. головний	
					11:32	дв. Підзамче	
					4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовського в пасажи Гавсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Греських ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).